

ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมประชาชน

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยนิรโทษกรรมประชาชน

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมประชาชน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ภายใต้มาตรา ๕ ให้บรรดาการกระทำใด ๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง แต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง โดยการกล่าวด้วยวาจาหรือโฆษณาด้วยวิธีการใด เพื่อเรียกร้องหรือให้มีการต่อต้านรัฐ การป้องกันตน การต่อสู้ขัดขืนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการชุมนุม การประท้วง หรือการแสดงออกด้วยวิธีการใด ๆ อันอาจเป็นการกระทบต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน ชื่อเสียง หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด ของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นเหตุการณีสืบเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ จนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไม่เป็นความผิดต่อไปและให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

การพิจารณาว่าการกระทำใด ๆ ของบุคคลซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองแต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง ให้เป็นอำนาจ “คณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน”

คณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน มีอำนาจในการพิจารณาการกระทำเป็นรายบุคคล หรือรายคดี หรือตามเหตุการณ์ โดยสามารถหยิบยกข้อมูลขึ้นมาพิจารณา ร้องขอหรือเรียกข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องส่งข้อมูลให้คณะกรรมการ

เมื่อคณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชนพิจารณาแล้วเห็นว่าบุคคล คดี และเหตุการณ์ใด เข้าข่ายการกระทำตามมาตรา ๓ ให้ออกเป็นคำวินิจฉัยคณะกรรมการกรณีของบุคคลและคดี และออกเป็นประกาศคณะกรรมการกรณีเหตุการณ์เป็นคราวๆไป

ก่อนออกคำวินิจฉัย คณะกรรมการต้องเปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องโต้แย้งและแสดงเหตุผลอย่างเพียงพอก่อนมีคำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยและประกาศตามมาตรา ๓ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาทงปกครอง

มาตรา ๔ การกระทำของบรรดาเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ชุมนุมประท้วง ตลอดจนการสลายการชุมนุม และไม่ว่าจะกระทำในขั้นตอนใด ๆ หากการกระทำนั้นกระทำการเกินกว่าเหตุ หรือเป็นความผิดตามมาตรา ๑๑๓ ประมวลกฎหมายอาญา ไม่ได้รับนิรโทษกรรมตามบทบัญญัติมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้คดีเหล่านี้ซึ่งเกิดเหตุตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ จนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไม่เป็นความผิดต่อไป และให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง

(๑) คดีความผิดตามประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(๒) คดีพลเรือนที่ถูกดำเนินคดีในศาลทหารตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๓๗/๕๗ และประกาศคณะรักษาความสงบฉบับที่ ๓๘/๕๗

(๓) คดีตามฐานความผิดในมาตรา ๑๑๒ ประมวลกฎหมายอาญา

(๔) คดีตามฐานความผิดในพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๘

(๕) คดีตามฐานความผิดในพระราชบัญญัติออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๙

(๖) คดีตามฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับ (๑)-(๕)

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน” ประกอบด้วยประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธาน ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกกันเองจำนวนสิบคน ตามสัดส่วนของพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร และตัวแทนประชาชนผู้ถูกดำเนินคดีจากรัฐประหาร ๒๕๕๙ จากการชุมนุมช่วงปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ จากช่วงการรัฐประหาร ๒๕๕๗ - ๒๕๖๒ และจากการชุมนุมช่วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ ช่วงเหตุการณ์ละหนึ่งคน และ องค์กรภาคประชาชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการค้นหาความจริงและอำนวยความยุติธรรมสองคน เป็นกรรมการ

ให้ตัวแทนประชาชนมาจากผู้ถูกดำเนินคดีในห้วงเวลาดังกล่าวและองค์กรภาคประชาชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการค้นหาความจริงและอำนวยความยุติธรรม มาจากวิธีการเลือกกันเอง ตามระเบียบที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด ภายใน ๖๐ วันนับแต่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗ คณะกรรมการต้องปฏิบัติงานบนพื้นฐานของการไม่เลือกปฏิบัติ และมีความโปร่งใส โดยการเปิดเผยรายงานการประชุมต่อสาธารณะ

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาการกระทำใด ๆ ของบุคคล คดี หรือเหตุการณ์ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมืองหรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองแต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง เพื่อออกคำวินิจฉัยและประกาศกำหนดให้เป็นการกระทำซึ่งสมควรได้รับการนิรโทษกรรมตามมาตรา ๓

(๒) จัดทำรายงานเพื่อเสนอมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบและการป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งและการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) กำกับดูแลและประสานงานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำเนินการลบประวัติอาชญากรรมตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๕) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อศึกษาหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา นี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ปฏิบัติหรือเตรียมข้อเสนอไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายในสองปี กรณีมีเหตุจำเป็นให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินหนึ่งปี

หากพ้นระยะเวลาการทำหน้าที่ของคณะกรรมการให้ศาลยุติธรรมเป็นคนพิจารณาคดีตามมาตรา ๓

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการมีได้นำการกระทำใดของบุคคลซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองแต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมืองมาพิจารณาตามมาตรา ๘ (๑) บุคคลผู้กระทำการนั้น หรือสามี ภรรยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาซึ่งมิได้จดทะเบียนสมรส ผู้อุปัชฌาย์ และผู้อยู่ในอุปการะของบุคคลผู้กระทำการนั้น อาจยื่นคำร้องเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาการกระทำนั้นด้วยได้

มาตรา ๑๑ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ถ้าผู้กระทำการตามมาตรา ๓ และมาตรา ๕ ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาลหรืออยู่ในระหว่างการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนผู้ซึ่งมีอำนาจสอบสวนหรือพนักงานอัยการระงับการสอบสวนหรือการฟ้องร้อง หากถูกฟ้องต่อศาลแล้วให้พนักงานอัยการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องระงับการฟ้องหรือให้ถอนฟ้อง ถ้าผู้นั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีไม่ว่าจำเลยร้องขอหรือศาลเห็นเอง ให้ศาลพิพากษายกฟ้องหรือมีคำสั่งจำหน่ายคดี ในกรณีที่ไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษบุคคลใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าบุคคลนั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิด ถ้าผู้นั้นอยู่ระหว่างการรับโทษให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงและปล่อยตัวผู้นั้น

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการลบประวัติอาชญากรรมผู้ได้รับประโยชน์จากมาตรา ๓ และมาตรา ๕ โดยไม่ต้องมีการร้องขอจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และให้คณะกรรมการมีอำนาจในการกำกับดูแลและประสานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๑๒ การดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลซึ่งไม่ใช่องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐในการเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่ง จากการกระทำของบุคคลใดซึ่งพ้นจากความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ และทำให้ตนต้องได้รับความเสียหาย

มาตรา ๑๓ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี